

ילדים בריאים לא יפחדו מהחיים אם הוריהם יהיו בעלי יושרה או שלמות מספקת שלא לפחד מהמוות.

אריק ה. אריקסון, ילדות וחברה

ההורות נתפסת כהתפתחות טבעית, ברורה כמעט מאליה, של חיינו הבוגרים. לעתים קרובות מתייחסים להורות כאל תפקיד, ולעתים אף כזהות. הספר שבידיכם, הורות במחשבה שנייה, שואף לראות מעבר להגדרת ההורות כתפקיד. השער הראשון בו עוסק בהתבוננות בהורות מזוויות שונות. מסלולי ההתפתחות שלנו ומי שאנחנו מרשים לעצמנו להיות, מושפעים לא מעט גם מהחברה ומהתקופה. ננסה לשרטט כמה מההשפעות הללו על התפתחות ההורות ולבדוק כיצד המטוטלת, שאך לפני כמה עשורים התמקדה בהעמדת הילד במרכז, נראית כמגששת דרכה לכיוון של איזון אחר. נבחן כיצד הפוסט־מודרניזם ואידיאל המימוש העצמי משתלבים, או לא משתלבים, בהוויה ההורית ונבחן את מקומם של אבות ואמהות במשוואה. נשרטט את שלבי ההתפתחות בהורות כפי שרואות אותם תיאוריות עכשוויות. נראה מהם בעצם 'סגנונות ההורות' וכיצד הם מתהווים ומשתנים בעידן הנוכחי. להרחבת הסקירה, יוצגו סוגים שונים של תוכניות התערבות שנערכות בשנים האחרונות במסגרות קהילתיות לשם שיפור וחיזוק כישורי הורות.

השער עוסק גם בסוגיה החשובה של אושר הורי: האם יש 'מפתחות' שבעזרתם נוכל להביא את עצמנו להרגשת סיפוק בעשייה ההורית? מהן הציפיות, המודעות והלא מודעות, המשפיעות על האופן שבו נגדל את צאצאינו ועל מה שנרגיש כלפיהם? האם יש דרך שאם נשכיל ללכת בה, יגדלו הסיכויים לנחת ויפחתו הסיכויים למרמור ותסכול? לשאלות אלו יש מרכיבים אישיים, תרבותיים, רגשיים וערכיים, אבל אולי גם מכנים משותפים שלמידה והתבוננות אישית בהם עשויות להביא להתפתחות חוויית הורות טובה יותר.

על רקע ההתבוננות בהורות על שלל זוויותיה וההתמודדויות הצפויות במהלכה, את השער הראשון מקנחת השאלה הבאה: מתי באמת זקוקה ההורות, או זקוק ההורה, ליד מכוונת?

הורות בעידן הפוסט-מודרני

להיות הורה

אנשים צעירים, בגיל ההתבגרות, חושבים לא מעט על עתידם: מה יעשו, איך תיראה משפחתם, איזו קריירה יפתחו, מי יהיו כבוגרים. אחד ההיבטים הוא היחס לזהות ההורית. מבחינה זו מתחלקים האנשים בדרך כלל לשתי קבוצות: בראשונה נמצאים מי שהתמזל מזלם לגדול בסביבה טובה או בכזו שחוו כמיטיבה. אותם אנשים שואלים את עצמם כיצד לשמר ולשחזר הורות דומה לזו שהם זכו לה. בקבוצה השנייה, שפסימיסטים יאמרו שאליה משתייכים בעל כורחם מרבית האנשים, נמצאים מי שחוו סביבה שהיו בה גוונים של חסך, קונפליקט או היעדרות. הללו יגדלו ובתוכם צורך, שיתבטא במשאלות ופנטזיות של תיקון כלפי העתיד, בהורות אחרת שירצו ליצור בעצמם כבוגרים. לכאורה, עוד בילדותנו ועם התבגרותנו אנחנו יודעים ומכירים 'הורות' מכירים — אולי, אבל לדעת — לא באמת יודעים. ראינו הורים סביבנו במהלך העשורים הראשונים לחיינו. אבל לדמיין מראש מה הפירוש של להיות הורה, להרגיש כמו הורה ולחוות הוויה הורית, כמעט בלתי אפשרי. לגבי הורות, הפוויציה הפסיכולוגית של 'להיות בתפקיד' לעומת 'לחזות מהצד' שונה לחלוטין. תחושת היותך הורה לעולל קטן וחסר אונים, שכל מחשבה ורגש מתמקדים בו, היא חוויה שקשה ביותר לחוות מראש.

אפשר לראות זאת בבירור במעברי תפקיד פחות משמעותיים. זכור לי הניסיון האישי להכין את עצמי למעבר ממתבגר לחייל. הקשבת לבוגרים ממני, ראיתי ילדים בוגרים ממני שכבר היו חיילים ושוחחתי איתם, ניסיתי לדמיין כיצד ארגיש ואפילו למדתי כל פרט בשרשרת החיול. אבל אז הגיע היום עצמו, ועמו כל פרטי המעבר ותחושותיו.

קיבלתי מדים שלא כמידתי, הכינו לי דיסקית אחת לצוואר ושתיים עבור הנעליים. נתנו לי מספר ופנקס. התחילו ללמד אותי שפה חדשה של מושגים הכרחיים, וחילל בן גילי מיד החל להשמיע פקודות הקובעות מה עליי לעשות בחלקי הדקות הבאות, מאותו הזמן ועד הרגע בו אלך, בפקודה, לישון... הרגשתי בצורה חדה את ההבדל בין לדמיין חיילות לבין להיות חייל.

חשבו על דוגמה אחרת: עובד פעלתן שיש לו ביקורת על הארגון שבו הוא עובד — דעתן, חושב ומתנגד לנהלים רבים בארגון. כאשר אותו עובד מתקבל לתפקיד ניהולי בארגון, לפתע התפיסה והחווייה שלו לגבי הקיים ולגבי מה שיש לעשות נעשות שונות מאוד מאלו שהיו לו כשהיה בתפקיד העובד'.

שתי אלה היו דוגמאות לפוזיציות משתנות בחיים. אבל המצבים הללו, למרות היותם שינויים משמעותיים ולעתים טוטאליים בחוויה, הם מעברים פונקציונאליים וזמניים. אם הם יכולים להיות מעברים משמעותיים, על אחת כמה וכמה כאשר מדובר במעבר להורות. מעבר זה מבטא שינוי מהותי, בר קיימא, טוטאלי במובן מסוים, שאינו ניתן לשינוי, המתרחש כאשר אדם מרגיש בוגר, עצמאי יחסית ואחראי לחייו-הוא. גבר ואישה, במיוחד בתקופתנו, שבה אנשים בוחרים להיכנס לשלב זה מעט מאוחר יותר ומעמדה בשלה יותר (ואינני מתעלם מהבעיות הנובעות מהורות שהחלה אחרי שנים של חיים בשניים...), עושים עם עצמם ועם סביבתם תהליך מקדים לקראת ההורות. מחשבות, התרגשות וציפייה מלוות אותם. אולם ההרגשה של החזקת תינוק, אדם חדש, בידיך, עולל שתלוי כל כולו בך, היא מיוחדת וקשה מאוד לתיאור ולחיזוי בעוצמתה. הרגשה זו אינה בהכרח מתרחשת אצל כל אחד באותו העיתוי. עבור אחד זה קורה עם הילד הראשון, לאחר עם ילד בן מינו או בן המין השני, לשלישי דווקא עם הילד שהוא מחשיב כילד האחרון במשפחה שהוא מתכנן, או מול מבט, סממן או ניצוץ אופי מסוים של הרך הנולד.

הורות, יש לסייג, אינה תמיד שינוי חד כיווני ובלתי הפיך. ישנם אנשים, מעטים, המתנערים מילדיהם, מתכחשים להם או מסתייגים מהם, בין אם בהזנחה ובין אם בהחלטה מודעת. מצב כזה יכול לקרות בתחילת חייו של ילד, לעתים אחרי אירוע משברי כמו גירושין קשים או שינוי אישי דרסטי.

על פי רוב, ההורות היא תהליך פסיכולוגי מורכב וממושך. העיסוק בה מתחיל לא אחת עוד קודם להיריון הממשי, מתוך המחשבה עליו. כאשר ההיריון מגיע ללא תכנון, העיסוק בהורות יתחיל כאשר יודע עליו. בכל מקרה התהליך הנפשי עשוי להקדים את הביצוע בפועל. זהו אירוע נפשי עמוק, ועל פי רוב כרוכה בו הכרה מודעת באחריות וקבלה של משמעות הכניסה לתפקיד החיים של 'להיות הורה'. בניגוד לקריירה שמלווה את מרבית החיים הבוגרים, ובניגוד לקשר הזוגי, שכל אחד מהם יכול להיקטע בבת אחת, ההורות תימשך כל חייו כאדם, ועבור ילדיך היא תהווה נדבך חשוב לאורך כל חייהם.

רגע למקום האישי

חשבו על המעבר שלכם להורות, חשבו על אחד הילדים שלכם ונסו להיזכר ברגעים ובימים הראשונים של המפגש איתו (או איתנה).^{*} אתם רואים את התינוק, נוגעים בו, מביאים אותו הביתה. מתבוננים בו ומטפלים בצרכיו. לומדים להכירו. באיזו מידה עורר בכם התינוק בימיו הראשונים תחושות מוכרות – זרות, סקרנות, חשש, פליאה ורגשות נוספים? איך דמיינתם אותו? על איזו תכונה מסוימת חשבתם? האם התינוק שהגיע היה בדיוק כפי שדמיינתם אותו, או דווקא אחר? האם היו רגעים ומצבים שבהם חשתם הפתעה ממשהו, או שהכול הרגיש מוכר?

מהו בעצם השינוי המתרחש? באילו נושאים הוא מתבטא? כאשר עוסקים במעבר להורות (והדבר נכון גם בלידת הילד השני או הילדה השלישית, אם כי באופן שונה), מתייחסים למעשה לכמה וכמה אספקטים. השינוי הרגשי המשמעותי הוא המעבר מהוויה שעיסוקה הוא בעצמיות ובזוגיות להוויה הורית שבמרכזה הילד הצעיר – הוויה של טיפול ודאגה. זהו מעבר ממקום של שניים למקום של שלושה,

* ההתייחסות לתינוקות ולילדים לאורך הספר היא פעם בזכר ופעם בנקבה. לעתים נעשה שימוש רצוף באחד הגופים כדי לא לפגוע בשטף הקריאה, אך הכוונה היא לרוב לשני המינים, אלא אם צוין אחרת.

או משלושה לארבעה. יש הורים שמביעים תחושה שדווקא המעבר לילד השלישי או לזה שאחריו הופכים אותם ל'משפחה של ממש'. בכל אופן, שינוי זה מיוחד ושונה משינויים קודמים, קודם כול מבחינת המחויבות הרגשית שהוא יוצר: אישה מגדלת ברחמה אדם קטן ויוצרת חיים חדשים; גבר מתבונן מהצד, חווה את אשתו משתנה וממתין לרגע שבו יפגוש הוא, פנים אל פנים, את הצאצא או הצאצאית שלו. התהליך אורך חודשים, ולעתים, כאשר הזוג מתקשה להרות, אפילו כמה שנים. הזוג כמו מקבל אישור והכרה עם הכניסה להיריון, וכמו קופץ מדרגה עם צאת התינוק לאוויר העולם.

רוב האנשים מגיבים מיידית לתינוק או לתינוקת בהתייחס למראה החיצוני. זאת מתוך ההנחה הראשונית, הלא מובנת מאליה כלל, שהלידה עברה באופן המיטבי והתינוק נולד בריא. אך אם יש פגיעה ראשונית בכריאות או חריגות משמעותית בחזות, ההורה נמצא בדרך כלל במצב נפשי שונה לחלוטין. וייס (1991) מתארת בספרה אהבה התלויה ברבר כיצד מום חיצוני בילד שזה עתה נולד עלול להוביל לתחושות של מתח עצום אצל הוריו, דבר שלעתים יעמיד בספק אפילו את עצם היכולת של ההורה לקבלה בסיסית של הילד.

בהורות לילד עם מגבלה, מום או קושי נעסוק בהמשך. נתייחס תחילה ליתר התינוקות, אשר גם הם, כמובן, באים לעולם עם ייחודיות פיזית מסוימת. גם כאשר התינוק בריא ושלם, הוא עשוי לעורר בהוריו תחושות של פגיעה ופליאה. אציג זאת בדוגמה מעט יוצאת דופן בעוצמתה, אם כי לא ברוחה. אמר האב: "הוא יצא עם ראש מלא בשיער. זה הימם אותי. אני חושב, בדיעבד, שדמיינתי ראש בלי שיער, או עם שיער דליל כזה, שקוף. השיער המלא הזה גרם לי לתחושות ממש לא נעימות: מי זה הילד הזה בכלל? הוא שלי?"

מראה התינוק מעורר תגובות קמאיות ברמה אבולוציונית כמעט, הישרדותית, שקשורה לשכפול הגנום ולהעברתו הלאה. אילו גנים נוכחים ונראים? הצד של מי בא לידי ביטוי ובמה? העיסוק הבלתי נמנע במראה התינוק מעורר לעתים תגובות של הומור, מתובלות בספק ובחשש, אם לא בבהלה. בייחוד בולט הדבר כשהילד אינו נראה או אינו נחוה כדומה להורה. כאשר שני ההורים מרגישים כך, מתגבר הסיכוי לתחושה של זרות או חשד. "הילד דומה יותר לשכן מאשר לי או למשפחה" היא אמירה שיכולה לבטא הומור כמו גם מתח. האישה

יודעת שהוולד שלה, כי מרחמה יצא, ואילו הגבר אינו יודע בוודאות שהצאצא מזרעו, אבל גם לאישה וגם לגבר לא תמיד יש תחושה ודאית שהעולל או העוללית שלהם (זו אחת הסיבות לחרדה הרווחת מפני הסכנה של החלפת התינוק בימיו הראשונים).

שאלת דמיון הילד לאב או למשפחתו יכולה לבטא חשש לא מודע שהילד אינו צאצא של אביו, נושא המופיע לא אחת גם בבדיחות. כך, למשל, בבדיחה הבאה: לזוג אחד היו שמונה ילדים, כולם בעלי שיער בגווני חום והשמיני היה בעל שיער ג'ינג'י. כשהיה האב על ערש דווי פנה לאשתו ואמר לה: "שנים מציקה לי שאלה אחת שתמיד פחדתי לשאול. תשבעי לומר לי את האמת?" התבוננה האישה בבעלה ואמרה: "בוודאי. לא אסתיר ממך כלום. העיקר שתוכל להיפרד מהעולם בשלוות נפש." הסתכל הבעל בעיני אשתו ושאל: "הג'ינג'י, הוא שלי?" החזירה לו אשתו מבט, השתתחה רגע ואמרה: "הג'ינג'י דווקא כן..."

לעתים קרובות, הומור נוגע בנקודות אמיתיות ורגישות. שאלת זהותו והשתייכותו של הרך הנולד היא ללא ספק כזו לפחות עבור חלק מהזוגות בהופכם להורים.

הורה מסתכל על בתו או על בנו העולל שהגיע זה עתה לעולם. צורת האברים, גוון העור, המבט, עדינות תווי הפנים — כל אלה זוכים לתגובות רבות עוצמה. המראה החיצוני הוא החלק המוחשי המיידי שאליו קל להתייחס. לידת ילד עשויה להעלות אל פני השטח מחשבות ותפיסות וכן סיפורים ומסורות של המשפחה לדורותיה. לקראת לידה מתעוררות שאלות בנושאים כגון נוכחות בלידה, קביעת שם היילוד והטקסים הבאים בעקבות הגעת התינוק לעולם.

לגבי הלידה, יש הבדל בין לידה בבית חולים לבין לידה בבית, הנערכת בחברת בני המשפחה (תהליך שנעשה מעט נפוץ יותר בשנים האחרונות). גם בתהליך של לידה בבית חולים מתרחשים שינויים גדולים בשנים האחרונות, הן בניסיון להתאים יותר את סביבת הלידה לרצון היולדת והזוג, והן בציפייה החברתית המתגברת, שבן הזוג יהיה אף הוא נוכח בלידה. אם בעבר נפוץ היה יותר שיוולדת נמצאת עם הצוות, או מביאה איתה אישה מבנות משפחתה, הרי שבשנים האחרונות יותר ויותר גברים נוכחים בלידה.

אבל עניין השותפים ללידה אינו אוטומטי. יש התרגשות ומתח, וצריכה להתקבל ההחלטה את מי מזמינים להיות שותף לאירוע

הלידה, וגם מתי ולמי מודיעים על ההתפתחויות בתהליך הלידה עצמו — כשהולכים לבית החולים, כשמתחיל תהליך הלידה, או רק אחרי הלידה? יש זוגות שבוחרים להודיע לעולם כמה שעות אחרי הלידה שהתהליך עבר בשלום, ואחרים מודיעים עליה עוד בדרכם לבית החולים. היום, חלק לא מבוטל מהזוגות מנסים לבחור את בית החולים ולהכין את עצמם בדרך זו או אחרת ללידה ורוצים להשפיע על מה שבאפשרותם לכוון.

עוד נושא חשוב שעולה בעת ציפייה לילד הוא בחירת שם היילוד. מרבית האנשים מעדיפים לעסוק בשאלה זו רק לאחר הלידה (בגלל אמונות טפלות) ולכן דנים בה מיד אחרי שעברה הלידה בשלום: איזה שם יקבל הילד, מה ייצג, האם ייקרא הילד על שם מישהו, ואם כן מאיזה צד של המשפחה? מי בכלל ייתן לילד או הילדה את שמם — בני הזוג או מישהו אחר?

אם מדובר בבן, יעלו שאלות לגבי טקס המילה. אלה שאלות מורכבות, המעלות אל פני השטח את הדינמיקה הזוגית והמשפחתית ועוללות ליצור מתחים אצל שני בני הזוג. הן מעוררות את שאלת השפעתו ומשקלו של כל אחד מהם בהחלטות ההוריות ומביאות לידי ביטוי את צירי ההשפעה והיחסים במשפחה: הציר שבין האדם לעצמו, בין בני הזוג, ובין כל אחד מהם להוריו, למשפחתו ולמורשתו.

לדוגמה, אישה אחת הייתה קרובה מאוד לבתה. בתה, בעקבות מה שנראה כמו צירי לידה, מיהרה עם בעלה לחדר הלידה שבועיים לפני המועד הצפוי ולא הודיעה לאיש. רק כעבור יום, אחרי שתהליך הלידה הושלם, בישר הבעל להורי אשתו את הבשורה המשמחת. מעבר לשמחה העצומה, עלתה תמיהה מלווה תחושת פספוס, ולאחריה שמץ של כאב וצער. מדוע לא קראו להם להיות ליד חדר הלידה? (אם לא בתוכו — ציפייה שהיום אולי יהיה פחות לגיטימי להביע). לאחר מכן התברר שהבעל, בן הזוג, הודיע לאמו קודם לכן, טרם הלידה. הדבר יצר תחושה של 'מיני משבר' במשפחה, בעיקר אצל אם האישה. השמחה נמהלה ברגש אחר: ריחוק וכעס עמדו באוויר בימים הראשונים. האישה הרגישה שבתה מנעה ממנה קרבה גדולה בכך שלא שיתפה אותה בחוויה האינטימית החשובה הזו של התפתחות המשפחה — להיות שם בעת הפיכתה של הבת מילדה לאם. הבת ראתה אחרת את הפיכתה לאם. חוויית המעבר להורות נתפסה אצלה כדבר ששייך אקסקלוסיבית לה

ולבן זוגה. אולי בכך פעלה כמסמנת, באופן לא מודע וסמלי, את הפיכת בן זוגה לשותף המרכזי הנוכחי בחייה, במקום האם, שעד לא מזמן הייתה בתפקיד זה, או חשה שבמצבים מסוימים היא עדיין ממלאת אותו. תקופה זו שסביב לידה חדשה, שכל משפחה מכירה, מביאה התרגשות ושמחה, אבל אלה זמנים שיש בהם גם פוטנציאל למתח ולרגשות של קנאה, עלבון ופגיעות רבה. מי מבקר ומתי, אל מי פונים בבקשת עצה, איזה מקום נותנים ההורים להוריהם ואיזה מקום הם מעוניינים לקחת – נושאים אלו חשובים ובעלי משקל למשפחה המתרחבת.

סיפורים רבים, מבדחים או מבדחים לכאורה, עוסקים בבני המשפחה המתכנסים להודיע להורים הטריים (בעיקר בהולדת ילד ראשון) מה לדעתם צריך להיות שם הרך הנולד, או לפחות שמו השני, כמו גם מי יהיה הסנדק. אצל משפחות המקור עולות תחושות של נצחיות סימבולית. על כך ראו אצל ליפטון בספרו על נצחיות סימבולית (הדרכים שבהן אנו שומרים על קיום מעבר לקיומנו הפיזי), שם ייחד מקום לנושא זכר השארות באמצעות בני המשפחה והשם (Lifton, 1973).

אפשר לראות זאת לא רק כשאלה של כבוד, מקום וחשיבות, אלא בהחלט גם כסממן הקשור לתחושת רצף ושייכות. שם שנשאר יזכיר ויסמל את מי שאיננו עוד. אחרי התהליך המורכב של הלידה ושל בחירת השם, עשוי לצוץ הדיון במנהגים. כיצד יחגגו את הולדת הילד/ה? אם בבן מדובר, לפי איזו מסורת יערך הטקס עצמו? יותר ויותר זוגות בוחרים בדרך משל עצמם ובהחלטה זוגית כיצד ליצור את ההתחלות הללו, אבל רבים עדיין נוהגים בצמתים אלו לפי מסורות משפחותיהם ובהתאם לדינמיקה של הלחצים הקיימים מצד שתי המשפחות, שפעמים רבות ההתנגשות בין רצונותיהן בלתי נמנעת.

בעצם אנחנו רואים שלמעבר להורות, או להולדת בן בחברות מסוימות, נלווה גם מתח הקשור להחלטות סמליות וטקסיות. הביטוי המעשי לשאלות הללו יכול להופיע דרך השאלה הנצחית "למי הוא דומה?" ומתחיה השאלות: אילו גנים אולי באים כאן לידי ביטוי? המורשת של מי נראית יותר לעין? איזו משפחה הצליחה לבטא את עצמה בסימן הוויזואלי הגלוי שנראה בגופו ובפניו של היילוד. בני הזוג, באופן טבעי ויש שיאמרו אף באופן ביולוגי, ירצו שלילדם יהיו מיטב התכונות הפיזיות והאישיותיות של שניהם. בני משפחותיהם יחפשו גם סימנים אחרים.

רגע למקום האישי

דמיינו את עצמכם חודשיים־שלושה אחרי שהפכתם להורים לראשונה...

נסו להשוות בין תקופה זו לבין התקופה שבה עוד לא הייתם הורים.

האם בתור הורים חווייתם בעוצמה חלשה או חזקה יותר רגשות כמו דאגה, אהבה, אדישות, חוסר אונים, שמחה והתרגשות? מה יותר הרגשתם, מה פחות?

מעבר לחלק המשפחתי־תרבותי שהזכרתי, להפוך להיות הורה לילד/ה פירושו, לעתים קרובות, להיות מוצף ברגשות חדשים או בעוצמת רגש חדשה. לעתים זה קורה בהיריון, לעתים בלידה עצמה, לעתים זמן מה לאחר מכן. אבל בדרך כלל, ההורות חושפת אותנו לעוצמות רגשיות. התלות של העולל הקטן בנו, העובדה שהתקשורת איתו מרוכזת בהכעות, בבכי ובסימנים, ולא תמיד ניתן להקל עליו או להביאו לנינוחות ולאיוון, יוצרת בהכרח מפגש עם תסכול, חוסר אונים ואולי כתוצאה מכך חשש ודאגה.

רוב האנשים מתקשים לדמיין לעצמם את המעבר הזה עד תומו. מעבר להווייה שבה הם אחראים, חוששים, חשים שיצור קטן, שהוא בו זמנית אני ולא אני, תלוי בהם לחלוטין ואף הם תלויים בו. זוהי הווייה שקשה מאוד להתכונן אליה באמת, מבחינת החוויה והתחושה.

זו הפעם השנייה שבה עומד האדם בפני שינוי בלתי הפיך בחייו. הפעם הראשונה הייתה כשהיה בן חמש או שש, כאשר הכיר במוות המתים אינם חוזרים. עתה, משהיה להורה, מחלחלת לתודעתו ההכרה שיהיה הורה לתמיד. אפשר לבחור מחדש בקשר נישואין, בקריירה, במקום מגורים, בהשתייכות חברתית, בזהות מינית ובהוויית חיים שוב ושוב. האדם הבריא בנפשו, מרגע שהיה להורה, יהיה ויחווה את עצמו כהורה עד יום מותו. את זה לא ניתן לשנות מרגע שהלידה התרחשה. צומת החיים ה"פשוט" הזה קשה להכלה עבור מרבית האנשים. קשה, כי הוא בחזקת נקודת אל־חזור, כמו לחצות את הרוביקון. זוהי הווייה עצמית חדשה שלא ניתן לשוב ולשנותה מרגע שנוצרה.

אם השינוי כל כך משמעותי והמחיר לעתים כל כך כבד, מדוע אנחנו בוחרים לעשות זאת? האם בשל הרצון למצוא משמעות במשהו שישאר מאיתנו לאחר מותנו, כלומר בנצחיות הסימבולית שהבאת צאצא מספקת לנו (אורן, 1995)? או בגלל השפעת התרבות, החינוך והלחץ החברתי? צמד חוקרים עסק בשאלה זו בהקשר של האידיאליזציה שהורים מרבים לעשות להורות (Mock & Eibach, 2011). מסקנת מחקרם הייתה שככל שהעלות הכספית שהושקעה בילדים גדלה, כך גדלה אמונת ההורים שהורות מתגמלת מבחינה רגשית. כיצד פועל מנגנון זה? הפתרון שהציעו החוקרים לפרדוקס הוא שעלות ההשקעה בילדים מניעה את ההורים לעשות האדרה ואידיאליזציה להורות (לקיים מעין דיסוננס קוגניטיבי). למעשה, לתפיסתם, ההנאה שהם מספרים לעצמם שיפיקו מההורות היא רציונאליזציה לנוכח ההשקעה העצומה. זוהי נקודה מעניינת למחשבה, אם כי ברור שזהו הסבר שבדיעבד, הנותן מענה חלקי ביותר לעצם הבחירה בהורות או הכניסה אליה.